

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LVIII (52) • ŠTEV. (Nº) 45

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 11 de noviembre - 11. novembra 1999

Dan reformacije v drugi luči

Mag. Božo Rustja je na Informativni oddaji radia Ognjišče 29. oktobra podal zelo zanimivo in žal resnično podoba realnega praznovanja tega praznika, ki ga politični oblastniki izrabljajo za boj proti katoliški Cerkvi, kar pa žal tudi izrabljajo protestantski pastirji. Glasi se:

V prihodnjih dneh boste, spoštovane poslušalke in poslušalci, gotovo večkrat slišali, da je 31. oktober, ko ga v republiki Sloveniji praznujemo kot dan reformacije, pravzaprav dan strpnosti. Kot kristjan in sicer katoličan, bi bil izredno vesel, če bi ta dan označevala strpnost. Pa je resnica daleč od tega. Na žalost se v večini primerov spremeni v dan nestrpnosti do katoličanov in katoliške Cerkve. Politiki se naenkrat spremenijo v izjemno dobre zgodovinarje ali vsaj literarne zgodovinarje s specializacijo za protestantistiko in v svojih govorih udrihajo po katoliški Cerkvi. Ta postane pravi grešni kozel - kriva za vso nesrečo slovenskega naroda. Najbrž so nacistični politiki v predvojni Nemčiji v podobnem žargonu začeli nestrpno obtoževati jude, da so krivi za vse zlo na svetu.

In vemo, kako žalostno se je končala ta nacistična nestrpnost. Slovenski politiki tisti dan pozabijo na ustavno ločitev Cerkve od države, na katero tako zelo prisegajo, in ponižno hodijo „ministrirati“ v protestantske hrame na čelu s predsednikom republike. Tujec ima občutek, da imamo v Sloveniji eno državno Cerkev - to je protestantska, ki se v nasprotju s svojo evangeljsko tradicijo veže z bogatimi in močnimi tega sveta, namesto z ubogimi in preprostimi, ki imajo v evangeliju prednost.

Pri tem nestrpnem žaljenju in ne-strokovnem kritiziranju - po domače pljuvanju po katoličanih in katoliški Cerkvi ne zaostajajo tudi nekateri predstavniki protestantske Cerkve. Slovenska protestantska Cerkev v tem uživa v svetu svojevrstni rekord. Kajti ne poznam nobene protestantske Cerkve, katere predstavniki bi bruhalo žveplo in ogenj na katoliško Cerkev. Ne, nobena evangeljska in ekumensko naravnana protestantska cerkev si tega ne dovoli.

Sploh pa: katera država na svetu, tudi tam, kjer protestanti bivajo skupaj z

drugimi veroizpovedmi, praznuje ta dan kot državni praznik. Evangeliju in ne trenutni politiki vdane protestantske Cerkve praznujejo kot praznik veliki petek, ko se skupaj z drugimi kristjani spominjajo Kristusove smrti na križu.

Ko sem bil pred leti na Madžarskem na ekumenskem simpoziju o novodobskih gibanjih, me je razveselila ekumenska odprtost in širina tamkajšnjih protestantskih bratov. Ko sem jim žalostno pripovedoval o nestrpnosti nekaterih slovenskih protestantov do katoličanov, tega preprosto niso mogli razumeti. Na simpoziju smo predstavniki različnih krščanskih Cerkva razmišljali, kako pomagati sodobnemu človeku, ki zaradi hitrega in krutega načina življenja zapada v najrazličnejše vrste kriz.

Mislilim, da je to pravi vzorec tudi za Slovenijo: da bi različne krščanske Cerkve začele razmišljati, kako naj gremo naproti sodobnemu človeku, ne pa da nekateri predstavniki protestantske cerkve izkoriščajo 31. oktober za napade in žalitve katoličanov. Komu ti napadi koristijo?

Rad bi ob koncu tega komentarja zaželel protestantskim bratom lepo praznovanje, a si obenem želim, naj tudi oni omogočijo lepo praznovanje nam, katoličanom. Naj ga ne zlorabijo, da bodo z nekdanjimi preganjalci kristjanov in Kristusovega imena družno žalili katoličane.

Berlinski zid

9. novembra bo minilo deset let od padca berlinskega zidu, kar naj bi pomenilo konec „mrzle vojne“.

Komuniste je od zahodne Evrope ločila takoj od začetka „železna zavesa“ kar je sicer simboličen rek, a žalostna resnica. Bolj otipljiv pa je bil Berlinski zid, ki je prerezal Berlin na dve. Zato je tudi njegovo porušenje simbol novih časov.

V Evropi se je pričel nov način sožitja narodov, seveda z različnimi uspehi. Berlinski zid je imel 250 opazovalnih stolpov, 135 bunkerjev in 5.445 merkurijevih svetilnikov. Ob zidu je bilo 14.000 mejnih čuvajev, ki so imeli na razpolago čez 300 policijskih psov. Ta dejstva so sedaj le le - žalosten spomin.

tem izrazil prepričanje, da Slovenija zmore storiti to, ne le krščansko, ampak tudi civilizacijsko dejanje, postaviti obeležja vsem mrtvim in izdati mrliške liste kot znak spoštovanja do vseh.

Boštjan Turk pa je še povedal, da si bosta ubijalec in žrtev lahko segla v roke šele, ko bo v smislu temeljne civilizacijske zahteve ovrednoteno, kdo je bil ubit in kje je njegov grob. Ob koncu tisočletja je to največji moralni izziv za dediče partijske države, tudi za tiste, ki uradno zastopajo ideologijo revolucionarnega nasilja v času partizanstva. Dodal je še, da je sprava izziv resnice in nove poti ter izziv življenja.

Odgovor na besede sprave

V prejšnji številki našega lista smo prečali o spravi slovesnosti slovenske Cerkve pri sv. Urhu, kjer je nadškof dr. Franc Rode prosil za odpuščanje za vse, kar so katoličani zagrešili med vojno in revolucijo. S tem je nadaljeval podobne besede svojih predhodnikov, ki niso dosegli ničesar in so bile v tedanjih razmerah neprimerne. In tudi sedanje besede so dobile odgovor, kakor ga je v Delu 2. novembra pod naslovom Zbežljana čreda, hladnokrvnen pastir zapisal znani proticerkveni časniki Boris Jež. Njegov članek se v najvažnejših delih glasi:

Spravljen je bil tudi ljubljanski nadškof Franc Rode, ko je v soboto somaševal v podružnični cerkvi sv. Urha v Dobrunjah. Vsaj navidezno. Je Rode izrazil globoko obžalovanje za vse, kar se je tam dogajalo med vojno, in za nasilne smrti, ki so jih povzročili kristjani, a ni zamudil takoj dodati, da ima „druga stran“ na vesti še neprimerno več žrtev. Priznal je krivdo kristjanov, prosil za odpuščanje in namignil, da bi morala za narodno spravo in zgladitev sporov kaj podobnega narediti tudi „druga stran“. Tu ima morda prav. Borci so se sicer že opravičili za povojne poboje, a prav tako medlo kot nadškof. ...

Cerkev obžaluje, da se je v njeni čredi ovčic raznel pokol do najhujših zločinov, sama pa pri tem ni imela nič? In vse skupaj ji daje misliti le, da bi bilo

zanjo dobro nekaj samoočiščenja, ker je tu pač novo tisočletje? Vsako spravo dejanje temelji na priznavanju krivde. Cerkev svoje odgovornosti za vse, kar se je dogajalo pred vojno in med njo, še ni priznala, ampak nekega dne jo bo zagotovo morala. ...

... Če so Cerkev, kot jo je razumeti, njene ovčice med vojno ušle iz ograde in se sama ne počuti prav nič kriva za to, kako potem komentira sedanje bezljanje verskih prenapetosti? V ajdovski občini so se namreč na referendumu odločili, naj Vipavski križ ostane, kar je, in ne postane Sv. križ, kot je zahtevala militantna manjšina. Da je res militantna, je pokazala prav te dni: do nespoznavnosti, ko je na krajevnih tablah izžgala sedanje uradno ime tega kraja, ne meneč se za demokratično voljo večine. To je sicer samo prekršek, a koliko bo treba še čakati, da se bodo začeli tudi napadi na ljudi in njihovo imetje?

V kadihnicah, s katerimi župniki pomahujejo pri verskih obredih, so menda tleče oljčne vejice. A kaj bo, če bo nekega dne oljko (spet) zamenjal hrast in bo prijetno dišeči dim zaplapolal v nevaren ogenj. ... Ali bo za njihovo početje odgovoren še kdo drug, recimo tisti, ki jim lahko vsak dan piha na dušo? Se v nadškofiji zavedajo, kako nevarna je igra z ognjem? Imajo svojega gasilca?

Po Delu

Zasedanje slovenske sinode

V Zavodu Sv. Stanislava v Ljubljani je bilo prvo od dveh zasedanj sinode Cerkve na Slovenskem. Zasedanje se je sklenilo 6. novembra s plenarnim zasedanjem in slovesno mašo v ljubljanski stolnici. Mašo je vodil ljubljanski nadškof in metropolit Franc Rode.

Priprave na sinodo so se začele pred dvema letoma in pol. Konec maja leta 1997 so namreč člani Slovenske škofovske konference po vodstvu ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita Franca Rodeta sprejeli odločitev o pripravi sinode pred letom 2000. Na podlagi prispevkov ljudi in zapisnikov dekanjskih dni je nastalo delovno gradivo z naslovom **Izberi življenje**, kar je tudi geslo prvega zasedanja. Besedilo je uredil profesor moralne teologije na Teološki fakulteti Ivan Štuhec, ki je bil imenovan za tajnika sinode. Med udeleženci sinode predstavlja Slovence v svetu ing. Marjan Eiletz, predsednik Slovenske kulturne akcije.

O prvih vtisih so na novinarski konferenci spregovorili ljubljanski nadškof in metropolit Franc Rode, mariborski in koprski škof, Franc Kramberger in Metod Pirih, kot predstavnica laikov pa Jadranka Vrh-Jermančič.

Nadškof Rode je kot vodja skupine, ki razmišlja o cerkvenih strukturah, povedal, da so pripombe sodelujočih včasih kritične, vendar nikoli jedke, predlogi pa so ve-

dno konstruktivni. Med drugim je dejal, da so vsi člani v skupini poudarjali, da morajo imeti laiki večjo vlogo v življenju Cerkve in da so opozarjali na potrebo po večji pozornosti do družine.

Na svoj način je na vlogo laikov - med 314 udeleženci jih je 97 - opozorila tudi Jadranka Vrh-Jermančič. V skupini, v kateri razmišljajo tudi o tem, kako bi Cerkev na sprejemljiv in sodoben način posredovala svoje sporočilo vsem, tudi tistim na obrobju, lahko namreč laiki po njenih besedah pomembno prispevajo, ker „prihajajo iz baze in prinašajo drugačen, svež in tudi realnejši pogled“.

Sicer pa je nadškof tudi dejal, da mora iz sinode priti neka bolj jasna identiteta Cerkve, ki ima svojo vizijo in svoje poimovanje o poslanstvu, ki naj bi ga izvrševala v tej družbi, narodu in državi. Ob tem je izrazil upanje, da bo ta bolj jasna vizija, ki naj bi izšla iz sinode, pripomogla tudi k boljši umestitvi v slovenski prostor. Sicer pa je bistvena vloga Cerkve poglabljanje vere, da ta postane bolj trdna, se izraža navzven v pričevanju, v dobroti, v kakovostnem razmišljanju o sodobnih problemih. Po drugih strani pa ni nič manj bistvena njena vloga tudi v širjenju svojega prostora in oznanju vere. Pri tem Cerkev zgolj ponuja svoje sporočilo, vendar ga ne vsiljuje, je pa vesela, če ga kdo svobodno sprejme.

Spomin pod Lipo sprave

Spomin na armado po vojni ubitih in njihov pokop je civilizacijsko načelo. To je slovenski kulturi še ostalo, ko je ideologija nasilja iz narodove duše in knjižnega jezika pregnala pojem in besedo plemenitosti, je v imenu pobudnika gibanja Združeni ob lipi sprave Stanislava Klepa na žalni slovesnosti ob Lipi sprave na ljubljanskih Žalah povedal Boštjan Turk.

V spomin na žrtve povojnega poboja, padle v obeh vojnah in na borce v osamosvojitveni vojni je govoril tudi podpredsednik vlade Marjan Podobnik. Sprava je več kot enkratni dogodek in več kot izjava, je drža naroda, je poudaril Podobnik in ob

STRAN 4:

Potemnjeno domobranstvo

Naša skupnost živi

V nedeljo, 24. oktobra, so bile v **Argentini državne volitve**. Udeležili so se jih tudi naši rojaki, ki imajo argentinsko državljanstvo.

V ponedeljek, 25. oktobra in v torek 26. oktobra, je **dipl. teolog in urednik „Družine“ v Ljubljani Jože Pavlič** imel razgovor z našimi rojaki v „Našem domu“ v San Justu in „Slovenskem domu“ v San Martinu.

V soboto, 30. oktobra, je **Veronika Sparhakl** imela pod okriljem **Slovenske kulturne akcije** v mali dvorani Slovenske hiše **razstavo oljnatih slik**. Razstava je bila odprta tudi v nedeljo, 31. oktobra dopoldne.

Zvečer pa je operni pevec **Luka Debevec** pel v gledališču Avenida vlogo Orfeja v operi Orfeo y Euridice.

V nedeljo, 31. oktobra, je bila v cerkvi Marija Pomagaj „**ura duhovnosti**“.

Prav tako v nedeljo, 31. oktobra, je bil na Pristavi „**32. Pristavski dan**“ z lepim kulturnim programom. Slavnostni govornik je bil **prof. Tine Vivod**.

V ponedeljek, 1. novembra, na **praznik**

Vseh svetih, so bile v slovenski cerkvi Marije Pomagaj, kakor tudi po vseh slovenskih središčih v Velikem Buenos Airesu **pobožnosti v spomin vseh vernih rajnih**.

V torek, 2. novembra, je bila v cerkvi Marije Pomagaj **sv. maša za verne duše**.

V sredo, 3. novembra, je bil v Slovenski hiši **33. občni zbor Zveze slov. mater in žena**. Odbor je ostal isti, po podanih poročilih je duhovni asistent Zveze **prelat dr. Jure Rode**, povedal nekaj dogodkov iz življenja škofa **dr. Gregorija Rožmana**.

V soboto, 6. novembra, je bil v Slovenski hiši **občni zbor „Počitniškega doma dr. Rudolfa Hanželiča“**.

Isti dan je bila v cerkvi Marije Pomagaj **molitvena ura z geslom „Pridi k nam Tvoje kraljestvo po duhovnikih“**.

V nedeljo, 7. novembra je bil na Pristavi v Castelarju **50. zvezni Mladinski dan** s sveto mašo, kulturnim programom in prosto zabavo.

Tisk. ref. Zed. Slov.

Radio Ognjišče komentira

Radio Ognjišče bo 28. novembra praznoval peto obletnico oddajanja. V tem času se je zgodilo mnogo stvari lepih in manj lepih. Za okroglih pet let pa so nam eno lepših daril pripravili na svetu za Radio difuzijo, kjer so sklenili, da bodo frekvenco mariborske Kalvarije preprosto ukinili, nadomestno pa oddali drugi radijski postaji. Z jutrišnjim dnevom torej ne bo več mogoč sprejem našega radia na 105,9 Mhz v avtomobilih, hišah ki so v radijski senci v okolici Maribora, tudi proti Prekmurju.

Na jesenskem razpisu za podelitev frekvenc je Radio Ognjišče kandidiral za stalna radijska dovoljenja na petih oddajniških točkah. Na Trdinovem vrhu, na Trški gori, v Pečarovcih, na Križni gori ter omenjeni Kalvariji Maribor. Kljub izpolnjevanju vseh pogojev in pravilno urejeni in vloženi dokumentaciji Svet za radio-difuzijo našemu Radiu ni dodelil nobenega dovoljenja.

Radio Ognjišče je edina zasebna nacionalna radijska postaja. Je edini in najpomembnejši dnevno informativni medij v Sloveniji, ki je nastal po zlomu komunizma. Po neodvisni raziskavi podjetja Lisac in Lisac nas posluša 15% vsega prebivalstva, kar nas uvršča na prvo mesto za nacionalnim Radijem Slovenija. Za razliko od ostalih slovenskih komercialnih radijskih postaj ima Radio Ognjišče informativni, kulturni, izobraževalni, svetovalni in verski program. Seveda ima po sedanji zakonodaji Radio Ognjišče tudi komercialni status (kar je edino možno, če hočemo oddajati na ozemlju celotne Slovenije), kot pa veste se več kot polovico vzdržujemo s prispevki Prijateljev in ne oglasov.

V času, ko so se poslanci odločili zasčititi nacionalko in ji zagotovili financiranje po načinu davka, hkrati pa ji niso prirezali peruti na področju komercialnih obvestil, se nam zastavlja več vprašanj o pravičnosti, morali in demokraciji.

Najbolj žalostno dejstvo pa je, da ima Svet za radiodifuzijo RS med svojimi glavnimi merili za podeljevanje frekvenc navedeno alternativnost. To pomeni, da naj bi radijski spekter zapolnila postaja, ki prinaša nekaj drugega od ostalih, ki na tem področju že obstajajo. To prav gotovo lahko zagotovi radio Ognjišče, s široko ponudbo programa za različne sloje ljudi, medtem ko radijske postaje, ki nimajo več kot enega zaposlenega invess dan pred-

vajajo le glasbo in oglase, ne morejo biti alternativa.

Seveda se zgodba tukaj še ne konča. To je le prvi oddajnik, ki ga bomo morali ugasniti, za nekaj ostalih pa se nakazuje podobna usoda. Tako se zna zgoditi, da bo Slovenija kmalu doživela mrk radia Ognjišče, slovenski radijski prostor pa bo preplavila množica plehkih komercialnih postaj.

Res lepo „darilo“ za peti rojstni dan radiu Ognjišče.

Komentar Jožeta Bartolja.

Zgodilo se je

V LJUBLJANI so končali s prenovitvenimi deli v predoru pod Ljubljanskim gradom. Prenova, prva po izgradnji objekta, je zajemala popolno zamenjavo vseh napeljav v predoru in obnovo cestišča. Predor v novi obleki so predstavili tudi novinarjem in jim pojasnili podrobne podatke in vsebini del.

KOMISIJA DZ ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU je obravnavala gospodarski položaj slovenskih manjšin. V štirih mesecih mora izdelati program in določiti nosilce sodelovanja na gospodarskem področju. Slovenskim bankam, izvoznikom, zbornicam in gospodarskim ministrstvom je priporočila, da v svoje delovanje vključijo tudi manjšine.

Argentinski Tango Pasion v Ljubljani

Trideset argentinskih plesalcev, pevcev in instrumentalistov je v ponedeljek in torek, 8. in 9. novembra, v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v plesnem spektaklu Tango pasion pričaralo ritme in duha te prostrane južnoameriške dežele. Tango pasion je plesni musical, ki navdušuje občinstvo po svetu že od leta 1992. Francoski Le Figaro je skupino argentinskih izvajalcev prištel kar med najboljše tovrstne skupine na svetu. Ples tango se je rodil pred več kot sto leti v Buenos Airesu in se na prelomu stoletja prebil v plesne salone. V 20-ih letih tega stoletja je osvojil ves svet.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Vsako obdobje ima svoje težave. Tako tudi tranzicija, ki se bo raztegnila do 10. decembra, ko bo Menem predal vlado novemu predsedniku. A javnost in občila posvečata več pozornosti napovedi bodočih ukrepov kot pa sedanjemu stanju. V tem pričakovanju teče čas.

KAJ SE PODEDUJE

Razmerje med sedanjo in bodočo vlado ni najboljšo. To je bilo razvidno že na srečanju Menema in De la Rue. Vse je sicer potekalo spoštljivo, a hladno. Bodoči predsednik je bil zadržan, ni hotel ostati na kosilo, ni sprejel predlaganega sprehoda po vrstovih predsedniške rezidence, ni pokazal običajnega nasmeha pri fotografiranju. Skratka: hotel je pokazati razliko med srečanjem Alfonsina z Menemom ob priložnosti Olivovskega pakta.

A hladnost in celo nejevolja se kaže tudi s strani vlade. Tukaj pa je vzrok drugačne narave. Gospodarska ekipa Povezave že od samih volitev dalje pregleduje državne račune. Na podlagi doslej zbranih podatkov trdijo, da bo državni deficit za letošnje leto večji, kot pa to trdi vlada. Že nekaj časa sedanja ekipa zagotavlja, da bo deficit nekoliko pod 5 tisoč milijonov dolarjev in je o tem tudi že poročala mednarodnim denarnim ustanovam.

Machinea in njegovi pa prihajajo do drugačnih zaključkov. Njihove številke se sučejo v skoraj dvojni višini vladnih trditve. Domnevajo, da bo letošnji deficit presegel 10 milijard dolarjev, kar je gromozanska številka. Okoli tega se je razvila huda debata z vlado, kajti vsak vztraja na svojih položajih. De la Rua pa je svoji ekipi dal nalogo, naj do potankosti pregleda račune, ker hoče objaviti stvaren položaj še pred prevzemom oblasti. V ta namen bo verjetno še pred 10. decembrom naslovil poseben nagovor na ves narod, v katerem bo prikazal položaj v gospodarstvu in na drugih področjih tako, kot ga bodo ugotovili strokovnjaki Povezave. Noče, da bi potem metali krivdo za razlike na njegovo vlado.

To seveda ni edina debata v tem oziru. Druge se sučejo okoli položaja v socialnem inštitutu za upokojece (PAMI) in so proti zloglasnemu direktorju ustanove Aldereteju sprožili nove sodnijske postopke. Zadnji škandal na tem področju je ugotovitev, da ima Alderete ekipo advokatov ki pripravljajo njegovo obrambo pred sodiščem, a visoke stroške te ekipe (mesečno 24.000 dolarjev) plačuje iz uradnih fmdov PAMIja. Torej se ponovno denar, namenjen za zdravniško oskrbo upokojencev, uporablja v osebne namene in še za to, da se pred sodiščem brani glavnega obtoženca za korupcijo v tem inštitutu.

Polemika teče v glavnem še o številu brezposelnih (privatne ankete trdijo, da je v zadnjih treh mesecih zgubilo službo kar 110.000 delavcev in uradnikov) in na splošno o socialnem položaju. Glede tega zadnjega pa tudi uradne statistike (INDEC) govore, da je skupina najbogatijših (10 procentov prebivalstva) v zadnjem letu izboljšalo svoje stanje za 4,9% a ostali del pa je približno za 10% na slabšem. Ker pa se tudi o metodah in načinu ugotavljanja tega stanja eni in drugi ne strinjajo, je ob tem debata še večja in se bo gotovo nadaljevala še potem, ko bo De la Rua že v vladni palači.

DVOGLAVI ZMAJ

Marsikateri pojav na političnem področju deli mnenja opazovalcev. Niso si edini ne v mnenju ne v presoji prihodnjih razpletov. Eno takih vprašanj je dejstvo, da bo prvič v moderni argentinski zgodovini vlada razdeljena med dva človeka. Čeprav je namreč predsednik De la Rua in ga vsi

upoštevajo kot nedvomnega voditelja, ne smemo pozabiti, da je Povezava skupek dveh velikih formacij (radikali in Solidarna fronta) in da je Chacho Alvarez mož velike politične moči, ki lahko vedno pogojuje delovanje predsednika.

Ko smo zadnjič pisali o zatonu kaudizma, smo mislili tudi na to dejstvo. Opazovalci pa se tukaj ločujejo glede napovedi za prihodnost. Lahko se zgodi, da trenje med strankama na vladi onemogoči pozitivno delovanje in pripelje do hudih nasprotij. Drugi pa menijo, da je politična zrelost predsednika in podpredsednika velika. Še več: smatrajo, da bosta eden in drugi imela več problemov v svojih strankah kot pa v medsebojnem delovanju. To je pokazala že dosedanja praksa. Dejansko med njima ni prišlo do večjih razpotij; eden in drugi pa sta precej vplivala v svojih strankah, da ni prišlo do hujših taktičnih in ideoloških spopadov med člani ene in druge skupine.

V tem oziru strokovnjaki govorijo o zatonu nekaterih tradicionalnih pojavov argentinske politike. Ena teh tradicij je bila stalen nesporazum med predsednikom in podpredsednikom države. To izhaja še iz časa Perona, ta problem je doživel Frondizi v letih 60 in za njim vsi dosedanja predsedniki. Alfonsin je imel težave z Victor Martinezom. Menem z Duhaldejem (še pred sedanjim spopadom) in nato še z Ruckaufom, ki se je izkazal za „neposlušnega“ in se je končno preselil v Duhaldejev tabor ter postal guverner province.

Kakšno obzorje se torej obeta? Pesimisti (v manjšini) menijo, da bo razmerje težko in travmatično; optimisti (večina) napoveduje novo dobo na tem področju, veliko razumevanje med predsednikom in podpredsednikom in njuno pozitivno skupno delovanje.

STRANKE VEDNO NA POVRŠJU

Komaj smo se odpočili od volitev, pa je že znova udarila med nas strankarska politika. To pot v pričakovanju volitev v prestolnem mestu. V prvi polovici prihodnjega leta bodo v mestu Buenos Aires volili novega vodjo avtonomne vlade (župana). Tukaj pa stvari ne bodo tekale tako enostavno. Peronizem namreč napoveduje močan boj. Zadnje dni je Menem zahteval, naj se peronizem v prestolnici reorganizira. A to je laže naročiti kot pa izvesti.

Peronistična stranka v prestolnici je v hudi krizi. Vzrok temu so nenehni volilni porazi v zadnjih letih. Vzrok porazom pa je zlasti notranja sprstost med številnimi (preveč številnimi) vodji številnih (preveč številnih) skupin in skupinic. V že tako anarhičnem položaju je vodstvo stranke (Menem) povzročilo še težji položaj z nenehnimi posegi. Zloglasna „dedokracija“ (s prstom določeni voditelji in kandidati) pa je povzročila emigracijo voditeljev, skupin in posameznikov, ki so uskočili v druge stranke ali ustanovili nove. Bo mogoč njihov povratek ali vsaj volilna povezava?

V samem peronizmu ni osebnosti, za katero bi se strnile vse vrste. Cavallo je že napovedal svojo kandidaturo in zahteva, naj ga postavijo tudi na čelo peronističnih volilnih listin. Beliz pa tudi vztraja na tej kandidaturi, predlaga široko volilno povezavo, kateri bi seveda načeloval on. Položaj se zapleta in igra v prid Povezavi, ki ima trdno v rokah vaje mestne oblasti in jih bo še imela, dokler se nasprotni tabor ne zedini.

V takem položaju državljani pričakujejo, da bo De la Rua napovedal svojo vladno ekipo (znana je sicer že zasedba glavnih ministrskih mest), predvsem pa konkreten načrt prihodnje vlade. Vendar si resni opazovalci ne delajo utvar. Čakajo nas hudi dnevi, novi davčni pritiski in le daljnjo upanje, da se bo kdaj kaj spremenilo.

Slovenci v Argentini

Carapachay

V občini Vicente López, v kateri živi lepo število Slovencev, deluje čez 40 narodnostnih skupin. V petek 15. oktobra je kulturni odsek občine pripravil slavnostno večerjo kot „Fiesta de las Colectividades“. Navzoči so bili tudi diplomatski zastopniki nastopajočih držav. Lepa je bila udeležba slovenskih rojakov, med njimi je bil opolnomočeni minister veleposlaništva Republike Slovenije Tomaž Kunstelj s soprogo.

Napovedovalec je s kratkimi besedami predstavil posamezne narodnosti, ko so se njih zastopniki v narodnih nošah in z zastavami pojavili na odru velike dvorane v Centro Asturiano. Sledil je govor župana Enriqueja García, ki je omenjal, da je tudi

on sin španskega emigranta. Po abecednem redu so nastopale folklorne skupine s svojimi plesi v pestrih narodnih nošah.

Na programu je Republika Slovenija predstavila folklorna skupina Maribor, ki je pododsek Slovenskega doma Carapachay, in izvajala Gorenjski ples, ki se je končal z močnim aplavzom čez 800 navzočih pri pogrnjenih mizah. Obširni program se je v veselem razpoloženju zavlekel v zgodnjo jutranjo uro. Navzoči so dobili lično brošuro, v kateri so opisane narodnostne skupine in njih izvor. V tisku je lepo predstavljena Slovenija in njena prisotnost v družini drugih narodov.

Žnidar

Materinski dan v Slomškovem domu

V nedeljo 17. oktobra, ko v Argentini slavimo Materinski dan, so se tudi mladina in otroci v Slomškovem domu spomnili svojih mamic in babic s pristrčno proslavo. Po nedeljski sveti maši, ki jo je daroval prelat Jože Škerbec in pri kateri so sodelovali otroci s petjem in prošnjami je najprej podpredsednica Doma prof. Neda Vesel Dolenc v imenu odbora voščila slavljenkam. Nato je v imenu otrok s pristrčnimi besedami pozdravila mame in stare mame Marjanka Jakoš, nakar je zborček

Slomškove šole pod vodstvom prof. Olge Omahna Urbančič in spremljavi na orgle Jožeta Omahna ubrano zapel več pesmic. V imenu mladine je izrekla voščila Pavlinka Vombergar in uvedla avdiovizual, ki so ga pripravili mladi. Ob izbranim besedilu so zažareli posnetki naših mamic, babic in prababic s svojimi otroki, vnuki in pravnuki, prerez življenja skozi generacije. Vesela pesem ob pogostitvi s kavico in torto je zaključila domače slavje.

J.T.

SIM in politika

PETER URBANC (2)

To je bilo obdobje cvetočih slovenskih šol, argentinskega čudeža, kulturne ustvarjalnosti, politične aktivnosti opozicije, ki je preživela revolucijo.

SIM ni bila nadstrankarska, kar je bistvo takih organizacij. Diktatura v SRS to enostavno ni dopuščala. SIM je bila 100% predana politični agitaciji. Najhujši prekršek SIMa je bil zabeležen na področju aktivnosti SIMa za OZNO. V arhivu RS so spravljani, vsem na vpogled, številni dokumenti, kjer SIM javlja partijskim organom prihod izseljencev, obiskovalcev v Slovenijo s podrobnimi nasveti, kako naj te ljudi povabijo na razgovore in z navodili, kako te pridobiti... Zaslivanja so bila neprijetna, nevarna, nekatera se niso končala brez tragedij. Mnogi so raje zapustili domovino, kot pa da bi se izpostavili pogovoru. Obiski so postajali redkejši! (Dokaz te dejavnosti je priložen).

Višek vsakoletnega delovanja SIM je bilo organiziranje vsakoletnega sprejema rojakov, tkim. Izseljenskega piknika v domovini. Namesto bistvene dejavnosti, ki naj bi bila zgolj v povezavi izseljencev z domovino, je bil piknik izrabljen izključno v politične namene KPS. Dan je bil izbran tako, da je sovpadal z dnevom borca, z morjem rdečih zastav, partizanskimi gesli in pesmimi. Še huje je bilo, da so ga skozi deset in več let organizirali na škofjeloškem gradu. To mesto pa je kraj najhujšega mučenja domobrancev, kraj zadnje postaje pred nasilno smrtjo v Poljanski dolini. Kot v najbolj primitivnih časih, ko zmagovalci plešejo na kraju smrti svojih nasprotnikov, smo imeli take primere v Škofji Loki.

Mnogi otroci izseljencev, člani športnih skupin na obisku doma, so plesali in popivali ne zavedajoč se, da počenja to direktno na mestu mučenja in smrti svojih sorodnikov iz leta 1945!

Ob zatonu enoumja režimska SIM ni prenehala delovati. Članstvo, med katerimi so v večini vplivni člani partije in bivšega represivnega aparata, je ostalo in ostaja isto. Noben funkcionar, še najmanj oni tesno povezani z OZNO, ni bil odstavljen. Skušala se je prilagoditi novim demokratičnim razmeram in se približati vsem izseljenskim skupinam. Uspeha ni bilo veliko, izseljenci preje blokirani s strani SIM, se niso mogli ogreti za sodelovanje. Odborniki SIM so še vedno ostali nekdanji visoki funkcionarji OZNE kot Mitja Ribičič, Vera Tomšič, Vlado Habjan. Odgovorni za delovanje SIMa so bili izzvani, da priznajo in obžalujejo akcije, ki so bile izseljencem nevarne in škodljive, pa tega niso storili.

To je bilo obdobje cvetočih slovenskih šol, argentinskega čudeža, kulturne ustvarjalnosti, politične aktivnosti opozicije, ki je preživela revolucijo. SIM ni bila nadstrankarska, kar je bistvo takih organizacij. Diktatura v SRS to enostavno ni dopuščala. SIM je bila 100% predana politični agitaciji. Najhujši prekršek SIMa je bil zabeležen na področju aktivnosti SIMa za OZNO. V arhivu RS so spravljani, vsem na vpogled, številni dokumenti, kjer SIM javlja partijskim organom prihod izseljencev, obiskovalcev v Slovenijo s podrobnimi nasveti, kako naj te ljudi povabijo na razgovore in z navodili, kako te pridobiti... Zaslivanja so bila neprijetna, nevarna, nekatera se niso

Materinski dan na Pristavi

Pravijo, da bi se mamic morali vse leto spominjati, saj vsak dan skrbijo za nas. Vendar se jih bolj spomnimo - poleg rojstnega dneva ali godu - na tretjo nedeljo v oktobru, ko so v Argentini ustoličili materinski dan.

Na Pristavi smo se zbrali najprej pri maši, da smo se Bogu zahvalili za mamice in stare mamice, potem pa prisostvovali nastopom šolskih otrok. Na odru so se zvrstili prizorčki in recitacije otrok iz vseh razredov, ki so jih pripravili pod vodstvom svojih učiteljic. Točke je povezovala prof. Marijana Vivod. Tudi petja ni manjkalo: zapela sta šolski zbor pod vodstvom Mojce Jelenc in zbor Zarja mladosti, ki ga vodi Marjana Jelenc.

Mladina s Pristave se je pridružila slavu z besedami, ki jih je povedala Andrejka Zupanc, pa tudi z zajtrkom, ki ga je pripravila po maši.

Da se oddolžijo za delo, ki ga mamice

in žene opravljajo vse leto, so tudi očetje doprinesli svoj delež temu dnevu. Poskrbeli so za tradicionalno skupno nedeljsko kosilo od začetka do konca: od kuhe do strežbe in posprave. Lepo praznično vzdušje je trajalo ves dan - z željo, da bi trajalo vse leto!

RAZGOVOR Z JOŽETOM PAVLIČEM

V petek, 22. oktobra je obiskal Pristavo urednik tednika Družina Jože Pavlič in imel predavanje z razgovorom o Sloveniji in današnjem družbenem in političnem položaju. Večer so popestrili še nekateri drugi obiskovalci iz Slovenije in pa dr. Mirko Špacapan, ki je na kratko orisal življenje Slovencev v Italiji, predvsem v Gorici. Dr. Mirko živi v Gorici, ga pa v Argentini smatramo za „našega“, saj je bil tu rojen, v Slovenski vasi, pa se je tja preselil v otroških letih.

Actualidad musical: „Orfeo“, en el Avenida

La ópera „Orfeo y Euridice“, de Christof Williband von Gluck, subirá a escena, en el teatro Avenida, el próximo 30, a las 17, en versión dirigida por Antonio María Russo al frente de una orquesta integrada por profesores de la Estable del Teatro Colón y puesta escénica de Ana D'Anna, verdadera impulsora de Juventus Lyrica.

El elenco estará integrado por el barítono Lucas Debevec-Meyer; en el personaje protagónico; la soprano Patricia González, como Euridice, y la soprano Marcela Centenaro, representando el amor.

Cabe recordar que Juventus Lyrica es una asociación cuyo objetivo básico es contribuir a la formación de los jóvenes cantantes que requieren la oportunidad de crecer artísticamente encarando obras complejas a cargo de maestros altamente calificados, tal como se concretó con las representaciones de „Don Giovanni“ de Mozart y „Rigoletto“, de Verdi que se ofrecieron durante la actual temporada en el teatro Avenida. Otras funciones se llevarán a cabo los próximos miércoles 3

de noviembre, a las 20,30, y el sábado 6, a las 17, con el mismo elenco y entradas a precios populares.

La Nación 28.10.99

končala brez tragedij. Mnogi so raje zapustili domovino, kot pa da bi se izpostavili pogovoru. Obiski so postajali redkejši! (Dokaz te dejavnosti je priložen).

Višek vsakoletnega delovanja SIM je bilo organiziranje vsakoletnega sprejema rojakov, tkim. Izseljenskega piknika v domovini. Namesto bistvene dejavnosti, ki naj bi bila zgolj v povezavi izseljencev z domovino, je bil piknik izrabljen izključno v politične namene KPS. Dan je bil izbran tako, da je sovpadal z dnevom borca, z morjem rdečih zastav, partizanskimi gesli in pesmimi. Še huje je bilo, da so ga skozi deset in več let organizirali na škofjeloškem gradu. To mesto pa je kraj najhujšega mučenja domobrancev, kraj zadnje postaje pred nasilno smrtjo v Poljanski dolini. Kot v najbolj primitivnih časih, ko zmagovalci plešejo na kraju smrti svojih nasprotnikov, smo imeli take primere v Škofji Loki. Mnogi otroci izseljencev, člani športnih skupin na obisku doma, so plesali in popivali ne zavedajoč se, da počenja to direktno na mestu mučenja in smrti svojih sorodnikov iz leta 1945!

Ob zatonu enoumja režimska SIM ni prenehala delovati. Članstvo, med katerimi so v večini vplivni člani partije in bivšega represivnega aparata, je ostalo in ostaja

isto. Noben funkcionar, še najmanj oni tesno povezani z OZNO, ni bil odstavljen. Skušala se je prilagoditi novim demokratičnim razmeram in se približati vsem izseljenskim skupinam. Uspeha ni bilo veliko, izseljenci preje blokirani s strani SIM, se niso mogli ogreti za sodelovanje. Odborniki SIM so še vedno ostali nekdanji visoki funkcionarji OZNE kot Mitja Ribičič, Vera Tomšič, Vlado Habjan. Odgovorni za delovanje SIMa so bili izzvani, da priznajo in obžalujejo akcije, ki so bile izseljencem nevarne in škodljive, pa tega niso storili.

Delovanje SIM po osamosvojitvi se je nadaljevalo v starem okviru. Glavna aktivnost: organiziranje skupinskih obiskov v diaspori in izseljenskih v domovini. Slab obisk njihovih predstavitev v dispori jih ni motil, velikodušno financiranje vlade je bilo tu. Bolje so se obnesli z obiski izseljencev doma, finance so bile odločilen faktor.

(Med tem ko je SIM oskrbljena rutinsko v državnem proračunu, morajo ostale izseljenske organizacije na splošno vlagati prošnje za vsako akcijo posebej. SIM dobi na leto več denarja kot vse druge organizacije skupaj.)

Nadaljevanje prihodnjic

Potemnjena stran domobranstva

Kritičen komentar o razstavi domobranstva v reviji Mag

Razstava *Mati - Domovina - Bog utrjuje dediščino zgodovinarja*. Čustveno-nazorna temna stran domobranstva je tako, kljub naslovu, ki je povzet iz domobranskih zborovanj, še vedno stereotip, ki nam ga skoraj deset let po padcu komunističnega režima, ki so ga (ne)hote priborili partizani, da videti „stroka“.

Že v prvi sobi „obiskovalec vstopi neposredno v dogodka jeseni 1943“ (iz zloženke Muzeja novejšje zgodovine). Ta „neposrednost“ se kaže tako, da se obiskovalec takoj sooči z instalacijo domobranci, ki mu nemški častnik pripenja odlikovanje. Kolaboracija je temeljni okvir, skozi katerega naj obiskovalec gleda razstavo.

Čustvonazornost. Prvi vtis ni naključen, kar potrjuje dejstvo, da je podkrepljen še s sliko in zvočnim zapisom domobranske prisega, parade in protikomunističnega zborovanja na Kongresnem trgu.

Direktor muzeja da „linijo“. Iztok Durjava, direktor Muzeja novejšje zgodovine, je v govoru pred otvoritvijo poskrbel za majhen škandal. Priložnost je izkoristil za to, da je branil NOB pred poskusom enačenja s kolaboracijo in osvrnil tiste, ki pišejo o nepotrebnosti upora proti okupatorju. Da je imel v mislih Aleksandra Bajta in njegov Bermanov dosje, je bilo jasno vsem, ni pa bilo jasno, kaj ima takšno „obračunavanje“ opraviti z otvoritvenim govorom. Pomagal si je s citati iz zdaj že očitno povsem rehabilitiranega Edvarda Kocbeka in dr. Janka Prunka, ki je nasprotoval enačenju nasprotnih strani med vojno. Partizani so ploskali, domobranci so zmajali z glavami... Kaj bi bilo, če bi razstavo o partizanstvu pospremil govor z domobranskimi pogledi?

„Zbirka razstavnih predmetov, ki nič ne povedo“ Pol ure po direktorjevem govoru so se že pojavljale prve pripombe iz vrst nekdanjih domobranci: „Pravo skrupalo!“, „Zloraba razstavnih prostorov!“, „Zakaj niso prikazani poboji partizanov v Grčaricah in Jelendolu?“, „Nikoli nisem nosil hitlerjevega križa, temveč kranjski grb, v komunistični Jugoslaviji pa je bilo treba skoraj petdeset let nositi peterokrako zvezdo.“, „Partizani so bili pod poveljstvom

zločinske organizacije, ki je pobila sto milijonov ljudi.“...

Tako na dopoldanski tiskovni konferenci in ogledu razstave kot tudi na popoldanski otvoritvi je bil tudi pravnik Božidar Fink, ki je pred dnevi pri Mohorjevi družbi v Celovcu izdal zbornik člankov in govorov Na tujem v domovini. Med vojno se je pridružil vaškim stražam in nato domobranci, po vojni pa emigriral v Argentino. Zanj je razstava „le majhna zbirka razstavnih predmetov, ki nič ne povedo. Ni dokumentov, ni jasno, zakaj se je kaj dogajalo; ni Teharij; ni Roga“...

Nadaljevanje razstave Slovenci v 20. stoletju. Justin Stanovnik iz Nove slovenske zaveze si je razstavo ogledal skupaj s časnikarji že dopoldne. „Je nadaljevanje ideološko obarvane razstave Slovenci v 20. stoletju. Nima koncepta in videti je, da pojem domobranstva ni reflektiran. Sestavljajo jo raznorodni, nametani deli in najprej prevlada vtis, da gre samo za opis (prikaz uniform, činov, fotografij). Razpravljanje o domobranstvu brez vpogleda v njegove začetke in vzroke ter brez prikaza njegovega holokavsta je torzo, ki ne vidi bistvenega. Ker so bili domobranci žrtve holokavsta, njihovo zgodbo pišejo drugi, ki zaradi tega nosijo še večjo odgovornost. Zaradi holokavsta se merila presojanja domobranci postavljajo drugače. Podobno kot pri Židih, ki tudi niso brez greha, toda napadati jih je neokusno.“

Le stvari za pohujšanje. Tineta Velikonje iz Nove slovenske zaveze razstava ni presenetila: „Na razstavi niso predstavljene vaše straže in vzroki, zakaj so nastale. Ključni bi bili maj, junij, julij 1942, ko so bili mladi fantje podvrženi partizanskemu nasilju in okupatorjevemu maščevanju. Groze in stiske kot posledic revolucionarnega in okupatorjevega nasilja - zaradi njih so odhajali v partizane ali med vaše straže - na razstavi ni videti.“

Nezaupanje nekaterih domobranci se je poglobilo. Razstava vpogleda v to, kar se je dogajalo med drugo svetovno vojno, ne omogoča. Vsak bo s sabo prinesel svoje že prej oblikovano razumevanje. Lahko k vedenju in razumevanju kaj prispeva

OB LEKCIJI TRETJE GENERACIJE

Credo

Alojz Rebula; Družina, št.44: 7. novembra

Po padcu komunizma se je slovensko katolištvo razživel na versko-organizacijski, deloma tudi na kulturni ravni. Bodi zaradi posledic polstoletne abstinence bodisi zaradi neenotnosti slovenskega katolištva pa se na politični ravni ni izrazilo, kakor bi se bilo lahko. A tvegati bom misel, da morda ni povsem narobe, da se politična duša ni v polnosti izrazila. Zakaj? Ker se mi zdi, da ta duša ostaja razdeljena že v samem gledanju na komunistično revolucijo. Ni mogoče zanikati, da tudi med prakticirajočimi katoličani na tistem vztraja delitev, ki jo v naši zgodovini simbolizirajo imena Rožman, Kocbek, Šolar-Gosar (in delno Tome). Se pravi odklanjanje sodelovanja s Partijo, sodelovanje z njo in odklanjanje tako sodelovanja kakor kolaboracije. Morda je res bolje, da ta razdeljenost ni prihajala do izraza in

zlivala med nas partijske sline. Kakor se namreč od Slovencev zelo počasi oddaljuje revolucija (ob kakšnem pismu bralcev v Delu imam vtis, ko da smo v letu 1942 ...), tako se počasi oddaljuje od slovenskih katoličanov diferenciacija, ki je sicer ni ustvarila revolucija, a jo je revolucija prignala do tragičnih posledic.

Vendar so kljub tem še zmeraj tlečim razlikam v slovenski katoliški psihi nastopili v zadnjem desetletju momenti, ko je te razlike zbrisalo skupno zanosno doživetje temeljne opcije za Kristusa. Zakaj združiti nas lahko ne domobranska ne socialistična misel, ampak Kristus. Takšno bratsko zlitje je na primer moralo zajeti krščanska srca v trenutku, ko je Janez Pavel II. pod Betnavskim gozdom bral besedilo beatifikacije našega Slomška.

„V moči svoje apostolske službe proglašam ...“

Domobranstvo in krščanski socializem in sredinstvo - te kategorije so se morale umakniti doživetju vsekatoliškega poveljanja sinu našega naroda.

Momenti, ki nas delajo čistejše kristjane in Slovence ...

Takšen moment sem sam doživel 18. oktobra zvečer v cerkvi na Opčinah, kjer je nastopil Mladinski pevski zbor San Justo iz Buenos Airesa.

Se pravi: dvanajst sopranov, trinajst altov, šest tenorjev, dvanajst basov. In klavir in boben ...

Tretja generacija argentinskih Slovencev, ki je pela slovenske in argentinske pesmi. Pela tako, da je cerkev sredi rdečih Opčin eksplodirala od aplavzov kakor menda nikoli.

Sinovi sinov njih, ki so v maju 1945 nesli svojo tragiko čez Ljubelj.

Ko se je na koncu zbor pri oltarju razcepil za dvojni mimohod po obrobju cerkve, je ta mimohod opravil pevaje molitev Zdrava Marija.

Slovenstvo in vera v nezlomljivi zvestobi.

Skrij se, zamejstvo! In morda domovina ...

Ivan Puc, Mag 43/99

JOŽE RANT

Varovanje arhivskega gradiva — in še kaj

Peljala sva se mimo Teharij; upam, da razumete, da kar ne morem na določene kraje. Imel pa sem tudi v mislih tisto, kar je svojčas poslanec Schiffrer povedal na nekem Spominskem dnevu. Da mileje povem: veliko še manjka za dostojen spomin padlim.

V Mariboru me je prof. Marolt najprej peljal na pedagoško univerzo, nato pa sva šla na rektorat (Krekova ulica, blizu Mestne občine). Ker je bilo še nekaj časa, sva šla v okrepčevalnico, kjer me je prof. Marolt predstavil tedaj edinemu navzočemu profesorju, akad. slikarju Golju. Ko je umetnik zvedel zakaj prihajam, me je kar objel, dejal „Končno tudi Argentina“, nekam oddirjal in malo zatem se je vrnil z veliko lepenko v roki: napisal je posvetilo in mi podaril eno svojih del, „Moje mesto Maribor“ (ogljje). Skoraj bi si upal reči, da je taka gesta bolj štajerska kot slovenska gostoljubnost, vsekakor pa veliko pove. Ni treba dodati, da bom skušal doma najti častno mesto za to sliko.

Rektor Toplak mi je kar takoj potrdil stari rek „nomen est omen“ (ime je usoda), tako toplo me je sprejel. Tudi njemu sem izročil gradivo o UTN, rektorjevo pismo in

darilo. Toda rektor Toplak je takoj dal napisati slovenski odgovor, še isti dan zvečer pa sem mu po faksu poslal španski prevod, tako da sem njegovo pismo že dal rektorju Brottu, obenem z gradivom in darili. Tako se je sodelovanje z mariborsko univerzo pravzaprav že začelo, sedaj pa je treba še pisne pogodbe. Toda po dogovoru naju je rektor Toplak še pridržal za kar dolg razgovor ob prijetnem tekočinskem spremstvu, tako da je beseda rada tekla in sem se obogatil z mnogimi podatki o mariborski univerzi in njeni dejavnosti, seveda o Štajerski, predvsem pa o Sloveniji in njeni bodočnosti pred vstopom v Evropo in na pragu 3. tisočletja. Rad bi na tem mestu izrazil rektorju Toplaku zahvalo za njegove zapisane besede o delovanju slovenskih izobražencev po svetu in njih pomenu za republiko Slovenijo. Tako kot rektor Mencinger, me je tudi rektor Toplak vprašal, če bi se vrnil v Slovenijo. Obema sem odgovoril, da sem že v pokoju in torej ne mislim več na predavanja, pa tudi, da smo po mojem mnenju v tujini za Slovenijo bolj pomembni kot doma. Če bi ne bilo vplivne slovenske diaspore v tujini, ne bi bila Slovenija tako hitro mednarodno priznana.

Nekateri udeleženci seminarja pred NUK-om, 1. julija 1999.

Od leve na desno: Milena Brgoč, Marija Grosman, Mirko Cuderman, Florence Unetic, Cecilija Dolgan, mag. Glavan (NUK), Ivan Klopčič, Silva Plut, Ivan Kobal, Cvetka Kocjančič, Julka Kacin, Antonija Rozman Mlinar, Veronika Ferfolja, Corinne Leskovar in mag. Švent (NUK). Mankajo Joe Vohar, Branko Maligec, Margaret Novak, Frank Majzelj in podpisani.

Tudi sedaj Slovenija še potrebuje diasporo in jo bo verjetno stalno — tako, kot jo imajo drugi vplivni, čeravno ne številčno pomembno narodi, kot, npr., Izraelci, Irci, Armenci idr.

Na Slomškovem grobu

Prof. Marolt je verjetno uganil mojo skrito željo in me je, ne da bi me vprašal,

peljal do mariborske stolnice. Cerkev sem sicer poznal, a ker je že skoraj popolnoma obnovljena, izgleda še bolj veličastna. Svojevrstno doživetje je bil seveda obisk na Slomškovem grobu, zato je razumljivo, da sem bil po obisku dolgo časa kar tih. Za kaj vse se moramo Slovenci zahvaliti škofu blaženemu Slomšku!

Nadaljevanje prihodnjič

Novice iz Slovenije

Slovenija moja dežela

NOVO MESTO - Minister za okolje in prostor Pavle Gantar je novomeškemu Revozu simbolično podelil certifikat ISO 14001, ki potrjuje, da se Revoz uspešno vključuje v skrb za okolje na področju zasnovne opreme, usposabljanja zaposlenih, priprave dokumentacije ter komuniciranja in preventivnih dejavnosti. Dosežen rezultat uvršča novomeško tovarno med najboljše Renaultove tovarne.

MARIBOR - Končalo se je 34. Borštnikovo srečanje. Poleg Borštnikovega prstana, ki ga je letos dobila igralka Milena Zupančič, je strokovna žirija, ki jo je vodil Aleš Berger, podelila še druge nagrade. Veliko nagrado je prejela predstava Konec igre Samuela Becketta v režiji Vita Tauferja in izvedbi PDG Nova Gorica.

LJUBLJANA - Na volitvah v študentski parlament Študentske organizacije Univerze 27. in 28. oktobra v Ljubljani je dve tretjini poslanskih mest dobila Lista za reformo, ki združuje tri skupine (Študentska neodvisna zveza, Zveza študentskih klubov Slovenije in Študentska os). Lista ima tako skupaj 50 poslancev, preostalih 23 mest pa je dobila Samostojna akademska skupina, ki zastopa interese katoliških študentov.

LJUBLJANA - Inflacija je oktobra znašala pol odstotka. Za toliko so se namreč zvišale cene življenjskih potrebščin v primerjavi s septembrom. Kot v prvi, skrajšani objavi podatkov navaja državni urad za statistiko, so se cene življenjskih potrebščin oktobra glede na lanski december zvišale za 6,6 odstotka, v primerjavi z enakim mesecem lani pa za 7,7 odstotka.

KRANJ - Ob življenjskem jubileju, 70-letnici Slavka Avsenika, harmonikarja, legende in ambasadorja slovenske narodnozabavne glasbe, je bi v soboto, 30. v sejemski dvorani v Kranju veliki koncert. Z omenjenim jubilejem je povezan tudi izid knjige Ivana Sivca o bratih Avsenik in napoved izida najmanj treh novih plošč pri njihovi založbi Helidon. Knjiga plodnega slovenskega pisatelja Sivca z naslovom Brata Avsenik je izšla pri menzeški založbi Ico.

LJUBLJANA - Zadnji oktobrski dan, 31. oktober, je že vse od leta 1925 svetovni dan varčevanja. Kot kažejo podatki Banke Slovenije, so Slovenci varčen narod, saj vse bolj povečujejo prihranke. Konec letošnjega avgusta so tolaške in devizne vloge prebivalstva v poslovnih bankah znašale

992 milijard tolarjev, kar je 3,3 odstotka več kot ob začetku leta. Približno 45 odstotkov vrednosti vlog je bilo v devizah. Vrednost tolaških hranilnih vlog prebivalstva v bankah je bila 545,2 milijarde tolarjev, deviznih pa 446,8 milijarde tolarjev. Večina vlog je vpoglednih in kratkoročnih, dolgoročnih vezav pa je bolj malo.

LJUBLJANA - V Šentjakobskem gledališču, najstarejšem slovenskem ljubiteljskem gledališču, so krstno uprizorili komedijo Vlada G. Zupančiča Hlebček guspe Lize (s podnaslovom Dukazvajne, de je žemla rejs v ta Star Lublan ratala in homatije okul tega). Igro je Zupančič napisal na pobudo Grege Tozona, ki je „dramoletnik na tri pripetljaje“ o zabavnih in žalostnih dogodkih v življenju srednjeveške Ljubljane tudi režiral.

ESSEN, Nemčija - Slovenski filozof Slavoj Žižek je letošnji dobitnik nagrade za znanost in kulturo nemške zvezne dežele Severno Porenje - Vestfalija v vrednosti milijon nemških. Nagrada, ki jo bo dobitniku v začetku decembra podelil predsednik deželne vlade Wolfgang Clement, bo Žižku omogočila, da bo v Essnu dve leti vodil raziskovalno skupino, ki se bo ukvarjala s protislovji sodobnega uma.

LEIPZIG, Nemčija/KIJEV, Ukrajina - Slovenski celovečerni animirani film Socializacija bika? avtorjev Zvonka Čoha in Milana Eriča je na pravkar končanem 42. mednarodnem festivalu dokumentarnih in animiranih filmov v nemškem Leipzigu dobil posebno nagrado, Burgerjev igrani celovečerec V leru pa je na 29. mednarodnem filmskem festivalu Molodist v Kijevu prejel kar več nagrad: diplomu festivalske žirije za drugi najboljši celovečerni film, posebno nagrado žirije Mednarodnega združenja kino klubov (International Federation of Cine Clubs - FICC), igralec Jan Cvitkovič pa kot najboljši igralec nagrado Yvesa Montanda.

CELJE - Celjska Mohorjeva družba je izdala 9. knjigo zbirke Cerkevni očetje, naslovljeno Razlaga razodetja in drugi spisi sv. Viktorina Ptujkega v prevodu franciškanskega patra Mirana Špeliča. To je prvo knjižno delo, ki je nastalo na slovenskih tleh, sv. Viktorin pa edini antični pisec, ki je tam živel; ohranjeni so njegovi prepisi razlag, izvirnik besedila pa ne. Razodetje je sv. Viktorinu, ki je imel na Ptuj svojo versko skupnost, služilo pri nagovarjanju in izobraževanju vernikov.

Slovenija in šport

MARIBOR - Nogometaši Maribora Teatnica so v srečanju šestega kroga lige prvakov z Bayerjem 04 iz Leverkusna remizirali z 0:0. Mariborčani so ligo prvakov končali podobno, kot so jo začeli. S presenečenjem, ki pa je bil za Bayer usodnejši kot za kijevski Dinamo. Potem ko vratar Marko Simenunovič zaradi še neozdravljene poškodbe stegenske mišice ni mogel nastopiti, ga je proti Bayerju odlično zamenjal Luka Grešak, ki je „glavni krivec“, da moštvo Bayerja ni doseglo gola. Domačini so od prve minute močno pritisnili proti mariborskemu голу, ki se je branil z vsemi močmi, na srečo pa Neuville dvakrat in Ramelow ter Novotny niso uspeli premagati mariborskega vratarja.

LJUBLJANA - Slovenska ženska namiznoteniška reprezentanca je na turnirju druge divizije evropske lige, ki je potekal v dvorani ŽSD Krim na Galjevici, osvojila drugo mesto. V finalnem srečanju je po hudem boju tesno izgubila z Avstrijo s 3:4. V odločilnem sedmem srečanju je bila

Martina Safran na lepi poti, da Sloveniji priigra odločilno točko, vendar je izkušena Zillnerjeva sklepne točke tretjega niza odigrala brezhibno in premagala slovensko igralko z 21:15. Slovenske namiznoteniške igralka se bodo v polfinalu evropske ženske lige pomerile z zmagovalkami turnirja iz ukrajinskega Kijeva, kjer so nastopile Latvija, Estonija, Izrael, Danska, Škotska, Španija in Ukrajina. Zaradi osvojenega drugega mesta na turnirju v Ljubljani bodo polfinalno tekmo igrale v gosteh.

LJUBLJANA/ZREČE - Atlet Gregor Cankar je dobitnik Delove športne nagrade Leon. Nagrada Leon ni namenjena zgolj za vrhunske športne dosežke, ki tvorijo temelj in okvir za izbor. Športna osebnost leta je športnica ali športnik, ki s pojavljanjem v javnosti, dosežki na drugih področjih življenja in dela ter premočrnostjo spominja na velikega vzornika. Poleg Cankarja so bili med finalistami za nagrado še atletinja Helena Javornik, speedwayjist Matej Ferjan in veslač Iztok Čop. - V Zrečah

Triglavski narodni park

Misli na prihodnost, varuj naravo - je geslo vseevropske akcije, v kateri sodelujejo vse države članice Sveta Evrope, med njimi tudi Slovenija. Namen akcije je uskladiti človekove dejavnosti z naravo. Poleg posebej zavarovanih območij, v katerih niso dovoljeni človekovi posegi v naravo, je skrb Sveta Evrope namenjena tudi varstvu narave zunaj zavarovanih območij, na poseljenih predelih torej, kjer živijo in delajo ljudje. Tako v Evropi nastaja skupna zavest o nujnosti obzirnega ravnanja z naravnimi dobrinami.

Temeljno vodilo naravovarstvene politike Sveta Evrope je: z naravo in okoljem skladno gospodarjenje in omejevanje vseh dejavnosti, ki bi lahko ogrožale okolje. V tej vseevropski akciji varstva narave Slovenija prvič sodeluje kot samostojna država.

Triglavski narodni park (TNP) je edini slovenski narodni park. V njem je država Slovenija zavarovala izjemne naravne lepote in posebnosti narodnega in mednarodnega pomena, zadnje ostanke nepokvarjene narave sredi Evrope. Triglavski narodni park je visoka pesem varstva narave v Sloveniji. Nastajal je postopoma. Prve pobude za zavarovanje Doline Triglavskih jezer so bile napisane že leta 1908, prvo zavarovanje - Alpski varstveni park - smo dobili leta 1924, dve leti pozneje se je že začelo uporabljati ime Triglavski

narodni park.

Prelomno pa je bilo leto 1981, ko je Slovenija sprejela zakon o Triglavskem narodnem parku in z njim zavarovala celoten osrednji del Julijskih Alp. Skupna površina 84.8100 hektarov je bila razdeljena v osrednje območje, kjer ima prednost zavarovana narava, in na robno območje, kjer je varstvo narave prepleteno z razvojem tradicionalnih gospodarskih dejavnosti (kmetijstvo in gozdarstvo). Slovenija je zavezana, da svojo zakonodajo v zvezi z varstvom narave prilagodi evropskim standardom.

Triglavski narodni park ima mednarodno priznani status narodnega parka, toda to priznanje je povezano s pogojem, da Slovenija do leta 2000 postopoma uskladi varstvo narave y evropskimi standardi. V narodnem parku varujemo naravo pred nasiljem tehnike in brezobzirnega človekovega koristoljublja.

Faksimile najstarejše upodobitve ustoličevanja

V nizu dokumentov, pomembnih za nacionalno zgodovino in kulturo Slovencev, je založba Slovenska knjiga v zbirki Monumenta Slovenica izdala faksimile najstarejše upodobitve obreda ustoličevanja koroških vojvod na Gosposvetskem polju v obdobju karantanske države.

Upodobitev in opis običaja, ki sta iz leta 1480, pričata o več kot sedem stoletij dolgi tradiciji, ko je navaden kmet (simbolično) izročil oblast pripadniku visokega plemstva, vojvodi, kot sebi enakemu ter s tem suverenost ljudstva za določen čas zaupal vladarju. Faksimile je posnetek ilustracije in besedila iz Avstrijske kronike 95 gospostev, iz rokopisa, ki ga hranijo v knjižnici v švicarskem Bernu. Faksimilu, ki skupaj s podobo obsega dve strani formata 26x36 cm, vloženo pa je v luksuzno, ročno izdelano mapo, je dodana študija zgodovinarja dr. Petra Štiha.

Obred ustoličevanja je poznal že leta 1458 humanist Enej Silvij Piccolomini, ki je postal papež Pij II.; pravni teoretik in zgodovinar Jean Bodin iz 16. stoletja ga je vključil v svojo teorijo o državi. Tako je ustoličevanje postalo eden od primerov t.i. pogodbene oz. kontraktualne teorije, po

kateri oblast izvira iz ljudstva. Prek Bodinovega dela je ustoličevanje poznal tudi avtor ameriške Deklaracije o neodvisnosti in predsednik Thomas Jefferson.

Ker faksimile priča o tako pomembnem zgodovinskem običaju simbolične predaje suverenosti ljudstva vladarju, ki je po ugotovitvah zgodovinarjev prek interpretacij vplival med drugim tudi na oblikovanje ameriške ustave (in po njej argentinske), bodo predstavniki založbe faksimile prek veleposlanice ZDA v Sloveniji podarili tudi ameriškemu predsedniku Billu Clintonu.

V zbirki Monumenta Slovenica je doslej izšlo osem faksimilov - natančnih posnetkov pisnih dokumentov. Pred devetimi leti faksimile prve izdaje Poezij dr. Franceta Prešerna iz leta 1847 in faksimile cenzuriranega rokopisa Zdravljice; zatem faksimile Stiškega rokopisa iz leta 1428, nato faksimile Brižinskih spomenikov, najstarejšega dokumenta slovenske in slovanske pismenosti; naslednji faksimile so bili Stiški kodeksi, nastali v 12 stoletju, tem je sledil kodeks iz leta 1146, v kateri je bila Ljubljana prvič omenjena s slovenskemu podobnim imenom Luwigana; kot šesti je izšel faksimile t.i. velikega Florjančičevega zemljevida Vojvodine Kranjske iz leta 1744; naslednja izdaja je bil Trubarjev register, predzadnja pa faksimili osmih zemljevidov ozemelj, kjer so v 16. stoletju strnjeno živeli Slovenci - delo Abrahama Ortelija iz leta 1570.

Osebne novice

Smrti: Umrli so v San Vicente Franc Martinčič (59), v Caserosu Jože Marušič (86) in v Devoto Rosita Ušaj (92).

Naj počivajo v miru!

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva
hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arq. Carlos E. Kostka. Vivienda y comercio.
Asesoramiento técnico en Capital y Provincia. Sarandí
148 Capital; Tel.Fax 4 224-3968.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15.
do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika
Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16
do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital -
Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B,
Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300
Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik.
Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2548,
2° of. 4, San Justo. Tel. 4482-5624.

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več
kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin
izdelave. Padre Castañer 366 - B1708BYD Morón
Tel.: 4696-8842 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Kvalitetno razvijanje
fotografskih filmov: 36 posnetkov 10x15 \$ 10.-
Garibaldi 2308 - B1753GWN Villa Luzuriaga - Tel.:
4659-2060 - E-mail: marko@pinos.com

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 -
B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel/Fax: 4656-3653
Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 -
B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438.
Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos
Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do
petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska
Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob
sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do
12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS -
Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias -
Urduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah
od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom
(pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Urduje
ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do
11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski
dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Urduje ob
četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11.
ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4.- za enkratno
objavo, za vsak mesec — 4 števil — \$ 12.-

LICENCIADA EN PSICOLOGIA

GABRIELA RADIŠIČ

TEL: 4-501-1040 Capital

4-752-9452 San Martin

4-767-8441 V. Ballester

Nedelja, 21. novembra
po maši na Pristavi
dr. Jože Rožanec:
Kako spoznati posledice
alkohola, tobaka in drog

Mladino iz vseh okrajev
vabi mladinski odsek
Zedinjene Slovenije
in SDO-SFZ Pristava

Otroška počitniška kolonija

Tudi letos bo Zedinjena Slovenija
organizirala šolsko kolonijo v Počitni-
škem domu dr. Rudolfa Hanželiča v
kordobskih hribih, od 2. do 15.
januarja.

Prijave bomo sprejemali v društveni
pisarni.

Podrobnejše informacije prihodnjič.

PRAVA DEJANJA OB PRAVEM ČASU:

Pred 45 leti je skupina podjetnih Slovencev ustanovila slovensko
gospodarsko zadrugo. Danes ta ustanova šteje
nad 3222 članov.

Pridružite se jim še vi. S Karto SLOGO boste poleg lepih ugodnosti
deležni še žrebanja za dve nagradi:

1. Letalska vozovnica BUE-LJU-BUE in tisoč dolarjev.
2. Desetdnevne počitnice za dve osebi v poletni sezoni, v
Hanželičevem domu.

Obiščite nas. Telefon za Vas: 4656-6565

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

V soboto 13. novembra ob 20.30 v Našem domu v San Justu
ponovitev odrske predstave

VELIKI ODER SVETA

Don Pedro Calderón de la Barca

v režiji Blaža Mikliča

Vsi lepo vabljeni!

Srednješolski tečaj „Ravnatelj Marko Bajuk“

Sklep tečaja bo v soboto, 20. novembra, v Slovenski hiši

ob 16.30: razdelitev spričeval

ob 17.00: zahvalna sv. maša

ob 18.00: sklepna prireditev

Starši, bivši profesorji in vsi prijatelji tečaja lepo vabljeni!

Praznik Kristusa Kralja — 40. obletnica smrti škofa Rožmana

V nedeljo, 21. novembra, v Slovenski hiši, ob 16. uri

- v cerkvi Marije Pomagaj slovesno somaševanje dušnih pastirjev, pel bo SPZ
Gallus pod vodstvom Anke Savelli Gaser.
- v dvorani škofa Rožmana spominska akademija:
- slavnostni govornik dipl. jurist Božidar Fink
- recitacija za soliste: „Križa teža in plačilo“ (dr. Marko Kremžar)
- Pevski nastop Mladinskega pevskega zbora San Justo pod vodstvom prof.
Andrejke Selan Vombergar

K udeležbi vabi Slovensko dušno pastirstvo

Slovensko-latinskoamerika trgovska zbornica

vabi člane in prijatelje na predavanje

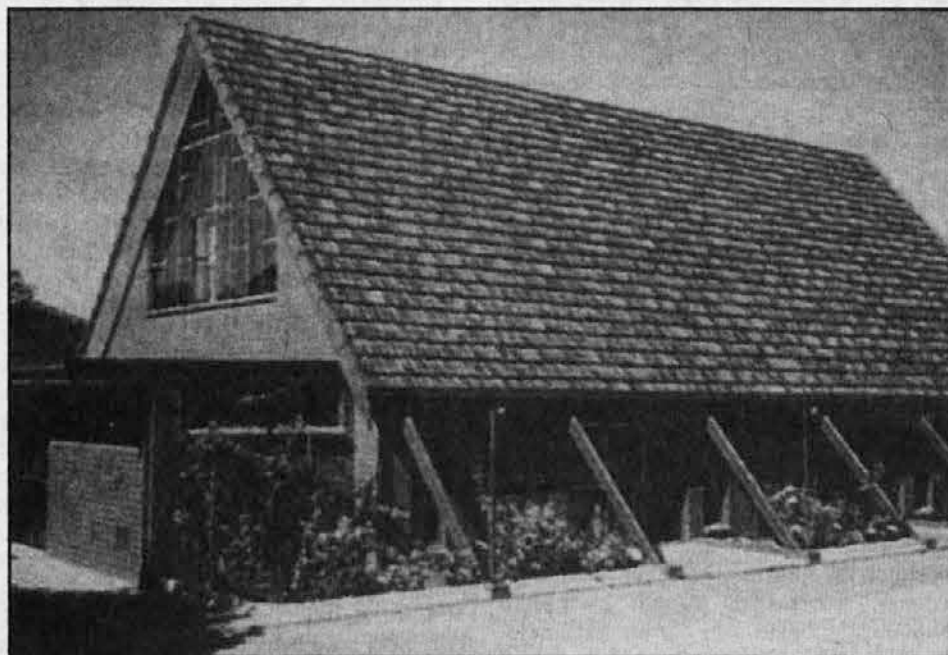
Argentina v novem obdobju

Dr. Marko Rebozov: Makroekonomske perspektive pod novo vlado

Tone Mizerit: Politične neznanke bodočnosti

Sreda 24. novembra ob 20. uri v Slomškovem domu.

Nečlane prosimo da se predhodno prijavijo na telefon 4656-6565

AVSTRALIJA - Slovenska cerkev Sv. Družine v Adelaidi vodi frančiškan
p. Janez Tretjak. V Adelaidi živi nad 2000 Slovencev in dobra polovica
je povezana s slovensko katoliško skupnostjo.

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

C1407GSR BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-11) 4636-0841

Telefax: (54-11) 4636-2421

e-mail: esloveniau@impsat1.com.ar

e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti
pa \$ 70; obmejne države Argentine 105 USA
dol.; ostale države Amerike 120 USA dol.;
ostale države po svetu 130 USA dol.; vse za
pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto
75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.

Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires

Argentina - Tel.: 4307-1044 - Fax: 4307-1953

E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Obvestila

ČETRTEK, 11. novembra:

Seja Upravnega odbora Zedinjene
Slovenije ob 20. v Slovenski hiši.

NEDELJA, 14. novembra

V Carapachayu srečanje bivših tabo-
rišnikov v Traniju in prijateljev.

SOBOTA, 13. novembra:

„Veliki oder sveta“, ponovitev igre ob
20.30 v Našem domu v San Justo.

PETEK, 19. novembra:

Seja Medorganizacijskega sveta ob
20. v Hladnikovem domu v Slovenski vasi.

SOBOTA, 20. novembra:

Sklep Srednješolskega tečaja „rav.
Marko Bajuk“ ob 16.30 v Slovenski hiši.

NEDELJA, 21. novembra:

Mladinsko srečanje za fante in de-
kleta iz vseh okrajev po maši na Pris-
tavi s predavanjem dr. Jožeta Rožanca o
alkoholu, tobaku in drogah.

Praznik Kristusa Kralja in 40-letni-
ca smrti škofa Rožmana, ob 16. v Slo-
venski hiši.

SREDA, 24. novembra:

Predavanje „Argentina v novem
obdobju“ ob 20. uri v Slomškovem domu.

NEDELJA, 28. novembra:

Proslava ob 50. letnici Slomškove
šole.

Poravnajte naročnino!

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

8. novembra 1999

1 dolar	189,03 SIT tolarjev
1 marka	100,50 SIT tolarjev
100 lir	10,15 SIT tolarjev